

Cicatricis Lajos főispán a hallgatóság felszült figyelme között nagyhatású beszédet mondott.

— Van-e — ugymond — a pártok fölfogásában olyan ellentét, amely indokolná a parlamentben folyó közhelyig menő harcot, amelyet egy jelszó leple alatt az ellenzék folytat? Öt év előtt, mikor a koalíció kormányra jutott, Tisza István gróf vezetése alatt 180 szabadelvű képviselő volt, Tisza azonban államférfiúi böles mérséklettel félreállt: legyen szabad a tér, dolgozzanak azok, akik a függetlenséget, a boldogulást hangoztatták, legyünk egyek, dolgozzunk vállvetve. Mi lett a vége? A koalíciónak be kellett látnia, hogy a nemzet erősítésén csak lassan, böles politikai mérséklettel lehet munkálkodni. Erőpróbájuk kudarcot vallott. Ha azonban akkor semmit sem tudtak elérni, milyen joggal állanak utjába az üdvöset, hasznosat eslekvő irányoknak.

A gyűlés lelkes táviratban üdvözölte Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnököt, kifejezván államférfiúi böles mérséklete iránt való teljes bizalmát.

Bajok a szegedi paprika körül.

— A termelés válsága. —

(Saját tudósítónktól.) Szeged egyik gazdasági ereje és jellege a **paprikatermelés**, hová tovább kiveszöben van. Mert a kulturánkról nem igen ismernek bennünket és nem a társadalmi intézményeink azok amelyek Szegednek hirnevet szerzett. A rózsapaprika az, amelyet soha sehol nem emlegetett senki, anélkül, hogy önkéntelenül hozzá ne tegye jelzőit a városunk nevét. A **szegedi rózsapaprika** volt a mi hírességünk és egyedüli terményünk, amelyet a szélrózsa minden irányában exportált a közvetítő kereskedelem.

Hamisították a paprikát mindig. Ha nem mással, hát silányabb minőségű spanyol paprikával, s ha a kereskedő, a kofa biztosan elakarta adni a paprikáját, annak egy módja volt, kinevezni: valódi szegedi rózsapaprikának. Mert a valódi szegedi rózsapaprika az olyan, mintha teljesen ki lenne zárva a hamisítás lehetősége is és lelkiismeretlen hazug kereskedők megtehetik azt, hogy silány portékájukra ráfogják, hogy valódi és szegedi, de hogy szegediek, valódi itt termelt paprikát meghamisítsanak, az teljes lehetetlenségnek látszott és nem is tudtuk azt elképzelni.

Pedig az igazság az, hogy a valódi szegedi rózsapaprikát már Szegeden a malmokban is meghamisíthatják, ujfajta piros festékkel szép rózsapaprika színre pirosítják. A hamisításra Szabadkán jöttek rá, ahol a városi rendőrség szegény paraszti embereket büntetett meg festékekkel hamisított paprika forgalomba hozataláért. A vádlottak nagyon elcsodálkoztak a büntetésen, mert fogalmuk sem volt arról, hogy a Szegedről hozott paprika hamis.

A megbüntetett emberek egyhangulag azt vallották, hogy a paprikát Szegedről hozták és a rendőrség végre is mintákat vett az aznap Szabadkára érkezett szegedi fölbontatlan csomagból és átadta őket megvizsgálás végett a városi vegyésznek.

A vegyvizsgálat szenzációs eredménnyel végződött. Kitűnt, hogy a szegedi paprikagvárból érkező paprika — **műpaprika**, amely egy egészen új festőanyaggal van hamisítva.

A városi vegyész, hogy egészen biztos legyen, zöld paprikát hozott Szegedről, megszáritotta, összetörte és összehasonlította a szegedi paprikából vett mintával. Ekkor minden kétségen kívül beigazolódott az, hogy a szegedi paprika — **hamisított**.

A vizsgálat eredményéről a rendőrség jelentést terjesztett fel a belügyminiszterhez, mely a jelentés felülvizsgálása után nyomban zár alá helyezi a paprika-hamisító gyárat.

A szegedi paprika hamisításoknak ezzel

alighanem befellegzett és a magyar paprika válságát festékekkel és spanyol paprikával többé alig lehet elodázní. Most tehát, amikor a már híres és nevezetes — külföldön is általánosan használt — magyar paprika, csőd előtt áll, idején való lenne, ha Szeged város tanácsa komolyan fontolóra venné azt a már megpendített eszmét, hogy a város a földjeit bérlőktől megkövetelje, miszerint bizonyos meghatározandó időközökben paprikát termeljenek a bérelt földön.

Ez ugyan csak kényszertermelés, de elvégre is inkább legyen kényszertermelés, mintsem a már szép fejlődésben volt paprika termelésünk és exportunk csődbe kerüljön.

Mert ez a szegedi paprikahamisítás szomorú gazdasági viszonyainknak volt a következménye. Nehány év előtt ugyanis paprika termelésünk oly szépen haladt és export képességünk annyira emelkedett, hogy mindig nagyobb piacot hódítottunk a magyar paprikának, olyannyira, hogy Németországban, ahol teljesen idegenkedtek a paprikától, kezdtek megbarátkozni vele s nagy mennyiségben vásárolták. Mikor aztán a külföldön szépen bevezettük, s nagy mennyiséget exportáltunk, a termelésünk megcsökkent s nem tudtuk a keresletet kielégíteni. Legalább is becsületes módon nem, s a magyar paprika exportőrök úgy segítettek magukon, hogy a legjobb esetben spanyol paprikát importáltak és azt, mint valódi szegedi rózsapaprikát árusították, — a rosszabb esetben pedig, mint az említett szabadkai eset igazolja, festékekkel csinálják a valódi szegedi rózsapaprikát.

A magyar paprika termelés csökkenését minden kétséget kizáróan igazolják a következő statisztikai adatok.

Mig a múlt évben januártól augusztusig 3510 métermázsra paprikát importáltunk csupán, addig az idei import ugyanezen idő alatt 4007 métermázsra rug, tehát **ötszázkilencvenhét métermázsra többletet** mutat fel. A múlt év augusztusi 710 métermázsra behozattal szemben pedig az idei egyszázhetvennyolc métermázsával nagyobb, tehát 888 métermázsra paprika importról számol be a statisztikai hivatal.

Magyarország kivitele 1909-ben csak 5929 métermázsra rugott, a múlt évben azonban már felszökött 7900 métermázsra és ez az erős emelkedés amellest szól, hogy a szegedi paprika nemcsak a monarchia piacain, hanem a külföldön is győzelmet aratott a spanyol áruk felett. Ezt bizonyítja a budapesti iparkamara is, amikor megjegyzi, hogy kivitelünk felerésze, — tehát az 1971 métermázsra rugó kiviteli többlet is, — a vám-külföldre (kivált a német piacokra) volt irányítva.

Az 1911-ik esztendő sztatistikája azonban óriási meglepetéssel fog szolgálni, paprika kivitelünk jelentőségteles csökkenésével, amely mögött a magyar paprika vezedelmes válsága lappang.

A statisztikai hivatal eddigi kimutatásai szerint ugyanis a folyó évben januártól augusztusig a száraz paprika kivitele 3725 métermázsát ért el, a múlt évi, ugyanezen idő alatt kimutatott 4715 métermázsával szemben, — a csökkenés tehát máris kilencszázkilencven métermázsra rug.

A baj tehát az volt, hogy terv és cél nélkül, ötletszerűen kezdték a paprika nagyban kivitelét. Mikor aztán sikerült piacot hódítani, akkor nem tudtuk a keresletet a magunkból fedezni, amivel azt érjük el, hogy lerontjuk a magyar paprika jó hirnevét s aztán igazán nem leszünk képesek a piacot az ismert rossz minőség miatt sem fentartani. A legfontosabb tennivaló az lenne, hogy miután a piac ma már biztosítva van, a termelést kellene minden úton módon fokozni. Ennek a feladatnak a megoldása pedig Szegedre vár és Szeged város tanácsának a legkomolyabban és előre látással kell, hogy foglalkozzék paprika termelésünk biztosításának a kérdésével.

SZINHÁZ, MŰVESZET

Színházi műsor.

Október 25, szerda	Ezred apja páros bérlet $\frac{1}{3}$.
" 26, csütört.	Az ártatlan Zsuzsi páratlan bérlet $\frac{2}{3}$.
" 27, péntek	Eszemadta (bemutató) páros bérlet $\frac{2}{3}$.
" 28, szombat	Eszemadta páratlan bérlet $\frac{1}{3}$.
" 29, vasárnap d. u.	Nebántsvirág.
" 29, vasárnap este	Eszemadta bérletszünet.

Brettl-ország.

(Fővárosi munkatársunktól.) A legtöbb embernek élénk hajlandósága van arra, hogy a dolgokat romantika-széntimentális hangulatban nézze s így alig van ember, aki a brettli, az éjjeli világ, a brettli-művésznők alakjai köré ne szőtt volna egy szomorkás fátyolt a maga romantikumokat kereső hangulataiból. Igen, a kenyér, a „patikára kellett az anyámnak” és a hasonló sok, sok az unalomig hajtogatott frázis vonul föl minden spieszbürger lelkében, amikor a tudatos vétkezésnek csipős, a részegséghez hasonlatos hangulatban belül az orfeumba, a kabaréba vagy általában olyan helyre, ahol a nyársolgári erkölcs és a józanság hatalma legalább a szinpadon véget ér. A „most már mindegy”, „most már mulatunk” elvénél fogva a zsiros nyársolgári agyakat ilyenkor furesza bizonytalanság lepi el, mintha valami nagyon nagyot tennének s csodálkoznának a saját méréségükön. De, amikor az obligát két üveg pezsgőtől le merik tegezni a bohém-pincért, elérzékenyedő agyukban fölelevenednek azok a képek, amelyek állandóan meg vannak bennük s ez ellágyultságban — legalább addig, mig nők nincsenek jelen — szomorúnak és tragédiák-teltnek látják a brettli vidám nőinek életét.

Holott... holott minden szomorúság csődöt mond Bohémia birodalmában. Brettli-ország lakosai a világ legokosabb emberei talán, mert hiszen ők, egyedül ők azok, akik az életet — bár öntudatlanul — úgy veszik, mint egy vidám éjszakát. Ő azok, akiknek boldogsága csak muló felhő s akik tökéletesen emancipáltak magukat az anyagiaktól s akiknek boldog életében nincsen rendszer, nincs szabály, akik nincsenek, mint a többi ember, láthatatlan köldökszinórral helyekhez és helyzetekhez kötve. Ők azok, akik nem emelkednek ugyan föl a világ dolgai fölé és mégis fölülről nézik a sürgés-forgást, mint a bölesek, akiknek tudatosan sikerül — ha sikerül valami. Nevessenek ki kérem: de előttem a világ minden okos emberei között a brettli léha bohémjai a legokosabbak.

Mert ők ott vannak, ama magaslaton, ahol a bölesek. De az ő bölcsességük nem ingadozó.

A párisi Chais Noir és a Montmartre révén a brettlinek komoly jussa van ahhoz, hogy a komolyak is foglalkozzanak vele. A Chais Noir és a Montmartre, de meg minden más ország éjjeli élete és brettlijének művészi volta messze állanak ez irástól. Csak azt a tényt akarjuk itt leszögezni, hogy a magyar brettli-művészet, amely ezideig csak egynéhány nagyhangu hirdetés jelszava volt, tényleg van már, vagy legalább is igen-igen rövid az idő, amely elválaszt attól, hogy legyen.

Budapest, ez a csodamód fogékony város volt az első egész Európában, mely Páris után átvette és fejlesztette a kabarékat és az orfeumokat. Meg is látszik: *ma Pestnek van Páris után legfejlettebb éjszakai élete az egész világon.* (Nem szabad ezen megütközni, hisz azon rég túl vagyunk, hogy a város züllöttségének nem fokmérője ez.) Egy darabig — valljuk meg, nagyon hosszú ideig — nélkülözött a város éjjele minden artisztikumot. Az orfeumok és a kabarék silányak voltak: ripacsszínészek játszották bennük a németből lefordított otrombaságokat. Ma azonban már — csak tessék végignézni egy-egy mulatóhely színészeinek névsorát — szinte egy csapásra meghódította a magyar